

SEPTEMBER 2014

MENNESKERETTIGHEDER SKAL SKRIVES IND I DANSK LOVGIVNING

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at seks FN-konventioner inkorporeres nu, altså gøres til dansk lovgivning. Det vil gøre myndighedernes pligt til at anvende konventionerne tydeligere og bidrage til bedre beskyttelse af eksisterende rettigheder. Kommuner og regioner vil blive mere opmærksomme på konventionerne, hvis de inkorporeres i lovgivningen. Og da det er dem, der træffer langt de fleste afgørelser, der angår borgerne, vil inkorporering komme alle til gavn.

OM INKORPORERINGSUDVALGET

I november 2012 nedsatte regeringen det såkaldte inkorporeringsudvalg, der blandt andet har haft til opgave at vurdere, om Danmark bør inkorporere flere menneskerettigheder i dansk ret. Udvalget har i august gjort sin betænkning færdig. Institut for Menneskerettigheder har været en del af udvalget.

Danmark har allerede tiltrådt de konventioner, som udvalget har set på. At skrive konventionerne ind i den danske lovgivning, vil blot gøre det endnu klarere, at konventionerne er gældende. Inkorporering kan styrke borgernes retsstilling, fordi det vil gøre det mere oplagt at påberåbe sig konventionerne ved danske domstole og administrative myndigheder.

Derudover vil inkorporering af konventionerne have en positiv signalværdi internationalt og ligge i tråd med opfordringerne fra FN. Men det skaber ikke nye rettigheder eller forpligtelser.

Da europæiske lande har forskellige fremgangsmåder og forskellige forfatningsmæssige og politiske traditioner, taler erfaringer fra udlandet hverken for eller imod inkorporering.

UDVALGETS BEMÆRKNINGER OM ROLLEFORDELING

Alle medlemmer af udvalget er enige om, at formålet med en inkorporering ikke er at ændre på den forfatningsmæssige rollefordeling mellem den lovgivende, udøvende og dømmende magt, og at en inkorporering ikke bør medføre en ændring i magtfordelingen mellem lovgivningsmagten og domstolene.

INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHEDER ANBEFALER:

At seks konventioner inkorporeres i dansk lovgivning nu. Det kan styrke lov kvaliteten og øge opmærksomheden på borgernes rettigheder i stat, kommuner og regioner.

Især vil en inkorporering af FN's børnekonvention og FN's handicapkonvention kunne få betydning. Konventionerne har stor betydning for beskyttelsen af de grupper, der er i særlig risiko for at blive udsat for indgreb og overgreb.

Udvalget understreger, at domstolene bør afstå fra at give medhold i sager om krav på sociale ydelser, der alene baserer sig på inkorporerede konventionsbestemmelser, og som ikke i øvrigt har grundlag i dansk lovgivning.

Domstolene skal også fortsat være meget tilbageholdende med at følge anbefalinger fra FN-komiteerne, hvis der er tale om fordelingspolitiske spørgsmål. Det er efter dansk retstradition regering og Folketinget, der behandler fordelingspolitiske spørgsmål. Og det vil det fortsat være.

UDVALGETS MEDLEMMER ANBEFALER

Seks af udvalgets 15 medlemmer, herunder Institut for Menneskerettigheder, anbefaler, at Danmark inkorporerer seks ud af de syv konventioner, som udvalget har taget stilling til.

Otte af udvalgets medlemmer afstår fra at komme med anbefalinger om de enkelte konventioner. Ét medlem er imod inkorporering.

TILTRÆDELSE OG INKORPORERING

Ud af FN's ni kernekonventioner om menneskerettigheder har Danmark tiltrådt syv. Danmark har endnu ikke tiltrådt FN's konvention om beskyttelse af alle personer mod tvungne forsvindinger og FN's konvention om beskyttelse af alle vandrende arbejdstagere og deres familier.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler generelt, at Danmark ved lov får gjort FN's kernekonventioner til del af dansk ret og indfører et generelt diskriminationsforbud. Som led i udvalgsarbejdet anbefaler instituttet, at de seks konventioner, som er nævnt nedenfor, skrives ind i dansk lovgivning nu.

DE SEKS KONVENTIONER INSTITUT FOR MENNESKERETTIGHED I UDVALGSARBEJDET HAR ANBEFALET BLIVER INKORPORERET NU:

- FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder.
- FN's konvention om barnets rettigheder
- FN's konvention om rettigheder for personer med handicap

- FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination
- FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder.